

УДК 81'42:821.111

Костенко Г. М.¹

Скоріна С. Д.²

¹ канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ГФ-310м НУ «Запорізька політехніка»

**МІФОПОЕТИЧНИЙ КОНЦЕПТ УКРАЇНИ В РОМАНІ
А. МЕЛЬНИЧУКА «WHAT IS TOLD»: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ**

Наприкінці ХХ століття в світовій і вітчизняній культурі спостерігається відродження інтересу до міфу та специфіки міфологічного світосприйняття. Однією з ознак сучасного суспільного розвитку є посилена увага до ірраціонального та міфічного в усіх сферах людської діяльності.

Творчість А. Мельничука сформована в американському мультикультурному суспільстві. Феномен його творчості полягає у тому, що

автор пише англійською мовою на українську тематику. Теми пізнання та осмислення української культури на Заході, утвердження української нації як колоритної та неповторної є провідним мотивом у літературній творчості письменника [1, с. 10].

Роман «What Is Told» насичений міфологічними сюжетами, метафорами та алюзіями. У його творі знаходять відображення перекази і вірування різних культурних епох від слов'янської міфології до Біблії. Кожна сцена, кожен образ А. Мельничука набирає символічного значення. У романі А. Мельничук використовує міф для зображення реального і вигаданого, для висвітлення основної проблеми твору – проблеми самоозначення та самоідентифікації українця в еміграції. Міфопоетика роману має за мету відтворення сучасного життя емігранта, який у будь-який спосіб намагається зберегти свою ідентичність.

Аскольд Мельничук не тільки трансформує і переосмислює міфологію попередніх епох, але і створює власну, оригінальну, що володіє рисами традиційної міфології. Для створення власного міфу автор використовує не тільки релігійні та історичні сюжети, а й український фольклор. Повір'я та приказки А. Мельничук трансформує, створюючи на їх основі власні авторські неологізми. Так, наприклад: «There were hard, stubborn people, and there was a popular saying that they would leave town only after the mountains swam down the river to the Black Sea» [2, с. 8]. Неологізм автора «лише після того, як гори плывуть по річці до Чорного моря», можна назвати аналогом українського виразу «коли рак на горі свисне», тобто – ніколи. Як бачимо, історія Роздоріжжя настільки глибока, що його мешканці мають власні звичаї, обряди і навіть приказки.

На підставі аналізу твору визначено, що в романі використовуються складні механізми міфологічного зображення реальності. Труднощі при перекладі роману «What Is Told» виникають через велику кількість українських транслітерованих латиною реалій. А. Мельничук використовує антитезу як один із стилістичних прийомів міфопоетичної складової роману «The rivers were named Nebo and Peklo, Heaven and Hell (literally sky and hot place)» [2, с. 15]. Слід звернути увагу, що при перекладі на українську мову, пояснення транслітерованих українських назв для англосовного читача вилучається, отже маємо адаптований переклад: «Ріки звалися Небо і Пекло». Таким протиставленням автор підкреслює біблійний підтекст роману, в якому ріки як метафора життя складається зі світлих подій та труднощів.

Отже, біблійні й міфологічні концепції слугують А. Мельничуку для вираження важливих компонентів української історії. Міфопоетика є функціональною культурною системою і методом для того, аби емігрантський голос українця міг бути почутим в американському мультикультурному середовищі. Використання міфу в зарубіжній літературі та його переклад

українською мовою – це багатоаспектна, складна й неоднозначна у висвітленні проблема. Кожний конкретний випадок засвоєння міфу літературою вимагає окремого розгляду та аналізу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Барилко, С. М. Міфопоетика роману Аскольда Мельничука «Що сказано» [Текст] / С. М. Барилко, Є. О. Барилко // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2013. – № 14 (273), Ч. II. – С. 10–16.

2. Melnyczuk, A. What Is Told [Текст] / A. Melnyczuk. – N.Y. : Faber and Faber, 1995. – 203 p.